

Świat e-usług

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Mapa myśli](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Internet, czyli globalna sieć komputerowa, od dawna już nie służy wyłącznie do przeglądania stron WWW lub jedynie do wysyłania e-maili, korzystania z komunikatorów lub z gier online. Obecnie – o dowolnej porze – szukamy informacji w zasobach edukacyjnych, dostępnych w sieci. Spectrum możliwości jest szerokie.

Za pomocą elektroniki użytkowej kończymy różne kursy, zdobywamy nowe umiejętności, jak również robimy zakupy, przedłużamy ważność polisy ubezpieczeniowej, składamy wniosek o dowód osobisty, a także sprawdzamy wiadomości z całego świata czy szukamy znajomych na platformach społecznościowych.

Więcej o rozwoju informatyki, o kierunku zmian i prognozach na przyszłość, możesz przeczytać w e-materiale: [Rozwój informatyki](#). Z kolei temat e-learningu, który jest dostępny dzięki internetowi, omówiono w e-materiale [Edukacja w sieci](#).

- Dowiesz się, czym jest świat e-usług.
- Poznasz zróżnicowane możliwości wykorzystania globalnej sieci Internet.
- Zrozumiesz, czym jest wykluczenie cyfrowe.

Przeczytaj

Początki **ogólnodostępnej sieci Internet** datuje się na **przełom lat 80. i 90. ubiegłego wieku**. Dziś, po ponad 30 latach, wiele się w „internetowym świecie” zmieniło. Na początkowym etapie swojego rozwoju ta globalna sieć pozwalała na przesyłanie e-maili, wymianę plików czy publikację stron WWW. Obecnie nadal wszystkie te możliwości są dla nas dostępne, natomiast do tej listy dodać możemy jeszcze wiele innych pozycji.

E-handel (e-commerce)

Dokonywanie zakupów w internecie możliwe jest od dawna. Nikogo już nie dziwi fakt, że zamiast do centrum handlowego udajemy się na stronę internetową sprzedawcy i za jej pośrednictwem zamawiamy produkty bezpośrednio do domu. Kupno żywności, książek, odzieży, telefonu czy pralki przez internet to codzienność.

Nie każdy natomiast ma świadomość, że dzisiaj możemy wykupić bez wychodzenia z domu nie tylko produkty materialne, ale również te niematerialne, takie jak: **ubezpieczenia, wycieczki zagraniczne** czy **abonament** na telefon komórkowy.

Dostępność usług elektronicznych spowodowała także rozwój handlu „z **drugiej ręki**”, który umożliwia odsprzedawanie przez użytkowników produktów, których już nie potrzebują. To bardzo ciekawa i zdobywająca coraz większą rzeszę zwolenników forma pozbywania się przedmiotów, z których już nie korzystamy, np. niepotrzebnych ubrań czy przeczytanych książek.

E-handel – szczególnie w czasach pandemii – rozwinął się tak bardzo, iż **w wielu sektorach wartość sprzedaży internetowej znacznie przewyższyła wartość sprzedaży stacjonarnej**. Rozwój tej gałęzi gospodarki z całą pewnością będzie nadal postępował, bo ludzie pokochali zakupy on-line.

Jak podaje portal **pwc.pl**, w 2026 roku wartość brutto polskiego rynku handlu elektronicznego może osiągnąć zawrotną kwotę oscylującą w granicach **160 mld zł**.

E-administracja

Dawniej, kiedy chcieliśmy załatwić ważną sprawę w urzędzie, udawaliśmy się do odpowiedniej placówki w naszym miejscu zamieszkania i składaliśmy we właściwym wydziale odpowiedni wniosek. Dzisiaj natomiast sprawy urzędowe i administracyjne w znacznej części

możemy załatwić bez wychodzenia z domu, korzystając z [e-administracji](#). Wystarczy posiadać **profil zaufany**, potwierdzający naszą tożsamości.

Źródło: dostępny w internecie:
commons.wikimedia.org, tylko do użytku
edukacyjnego.

Ważne!

Profil zaufany możemy założyć bezpłatnie np. przez bankowość elektroniczną lub przez stronę rządową – portal gov.pl.

Profil zaufany umożliwia załatwienie spraw urzędowych on-line w serwisach:

- **ePUAP** – ogólnodostępna platforma umożliwiająca komunikację obywatela z jednostkami samorządowymi (np. z urzędem miasta)
- **PUE ZUS** – portal usług elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
- **obywatel.gov.pl** – elektroniczny portal obywatela
- **pacjent.gov.pl** – elektroniczny portal pacjenta.

Ważne!

Profil zaufany ważny jest przez trzy lata. Po upływie tego okresu można go bezpłatnie przedłużyć. Dostępny jest dla każdego, kto spełnia cztery warunki:

- posiada numer **PESEL**,
- posiada lub posiadał **polski dowód osobisty**,
- posiada **pełną** lub **ograniczoną [zdolność do czynności prawnych](#)**,
- posiada ważny **dowód osobisty** lub **paszport**.

Obcokrajowiec, który posiada polski numer PESEL, **również może założyć profil zaufany**.

Ciekawostka

Jeśli mamy profil zaufany, możemy również skorzystać z aplikacji mobilnej **mObywatel**, która pozwala na dodanie do niej elektronicznej wersji dowodu osobistego, prawa jazdy, dowodu rejestracyjnego samochodu czy nawet informacji o tym, czy jesteśmy zaszczepieni przeciw COVID-19.

Kwalifikowany podpis elektroniczny

Rozwinięciem **profilu zaufanego** jest **kwalifikowany podpis elektroniczny**. To nic innego jak usługa (płatna), która pozwala cyfrowo podpisywać każdy dokument, również urzędowy. Przewagą kwalifikowanego podpisu elektronicznego nad profilem zaufanym jest to, że ten pierwszy może być wykorzystywany do **podpisywania wszelkich dokumentów elektronicznych, również tych firmowych**.

Podpis elektroniczny może występować w postaci **zewnętrznego urządzenia**, np. **czytnika** i specjalnej **karty**, na której zapisane są nasze dane lub jako **aplikacja** na komputer czy smartfon. W praktyce podpis elektroniczny to nic innego jak zbiór zaszyfrowanych danych dodawanych do dokumentu, który chcemy podpisać.

Kwalifikowany podpis elektroniczny to usługa, którą należy wykupić (można to oczywiście zrobić przez internet). W zależności od dostawcy, ważny jest przez rok lub dwa lata.

Bankowość elektroniczna

Podobnie jak w przypadku zakupów i załatwiania spraw urzędowych, możemy również przez internet korzystać z usług bankowych.

Jeszcze kilka lat temu taka możliwość była tylko opcją, o której informowała nas obsługa banku, kiedy zakładaliśmy konto. Dzisiaj już w ogóle nie musimy pojawiać się w oddziale banku, aby takie konto otworzyć - wszystko można załatwić przez internet, bez wychodzenia z domu. Jeśli posiadamy już konto bankowe, za pośrednictwem strony WWW udostępnianej przez bank lub też poprzez dedykowaną aplikację mobilną możemy sprawdzać saldo rachunku, zlecać przelewy czy opłacać rachunki.

Medycyna na odległość

Pandemia wirusa SARS-CoV-2 wyróciła do góry nogami świat, który znaliśmy do tej pory. Wszystko wokół nas się zmieniło, a my musieliśmy się dostosować do nowych warunków. Jednym z wielu elementów tej zmiany stała się **telemedycyna**, zwłaszcza usługa **teleporady**, czyli spotkania z lekarzem na odległość - przez smartfon czy komputer.

Sama idea wydaje się słuszna - wszak nie każda dolegliwość wymaga od razu wizyty w przychodni i bezpośredniego kontaktu z lekarzem. Często wizyty ograniczają się do przedłużenia recepty przewlekle choremu pacjentowi. W takich sytuacjach telemedycyna sprawdza się doskonale - nie tracimy czasu w przychodni, nie narażamy się na kontakt z innymi chorymi, a i sam lekarz ma nieco mniej pracy.

Z drugiej strony e-wizyta nie może zastąpić tradycyjnej porady lekarskiej, ponieważ leczenie chorób zaawansowanych wymaga bezpośredniego kontaktu z lekarzem, a często również pobytu w szpitalu.

Ważne!

Medycyna zdalna to przyszłość; w dużej mierze pozwala ograniczać czas i ryzyko związane z wizytą w przychodni, jednak nigdy nie powinna zastąpić medycyny tradycyjnej.

Zdalna praca i nauka

Nikt z nas nie przypuszczał, co może się wydarzyć na początku 2020 roku. Pandemia zmieniła całe nasze życie, w tym szkolne i zawodowe - musieliśmy przenieść je do własnych domów, gdzie korzystając z laptopa i połączenia z siecią próbowaliśmy się uczyć i pracować. Jak wyglądała zdalna nauka, wiemy doskonale i każdy zdaje sobie sprawę, że taka forma edukacji nie jest odpowiednia, zwłaszcza dla młodych ludzi. Dzieci i młodzież szczególnie potrzebują kontaktów z rówieśnikami, relacji bezpośrednich, a nie tylko on-line. Poza społecznym aspektem zdalnej edukacji, istnieje dodatkowo problem braku możliwości obcowania z profesjonalnym sprzętem w przypadku nauki zawodu.

Nieco inaczej sytuacja wygląda w kontekście pracy zawodowej, która w znacznej mierze opiera się na pracy biurowej, pracy przy komputerze. Jeśli nasze obowiązki zawodowe polegają głównie na kontaktach telefonicznych, wymianie korespondencji elektronicznej czy korzystaniu z pakietu **Office**, wówczas praca zdalna może być dla wielu osób całkiem korzystnym rozwiązaniem. Nie każdy jest przecież ekstrawertykiem, osobą o rozwiniętych predyspozycjach interpersonalnych, nie każdy potrzebuje bezpośredniego kontaktu z innymi współpracownikami.

Wykluczenie cyfrowe

Wydawać by się mogło, że świat e-usług to doskonała rzeczywistość, pozbawiona wad i spełniająca wszelkie pragnienia i potrzeby. Być może tak jest dla osób, które swobodnie posługują się smartfonami i komputerami, a sam internet jest dla nich czymś całkowicie naturalnym. Pamiętajmy jednak o tym, że nie jesteśmy sami. Może wydawać się to dziwne w XXI wieku, ale są wokół nas ludzie, dla których świat internetu jest czymś zupełnie abstrakcyjnym. Powodem tego może być brak komputera, brak telefonu komórkowego z dostępem do sieci czy też mieszkanie w miejscu, gdzie dostęp ten jest mocno ograniczony. Okazuje się, że w Polsce jest jeszcze wiele takich miejsc. Przejście do e-rzeczywistości, które dla większości z nas jest oczywiste i naturalne, dla innych nie jest możliwe. Tacy ludzie nie potrafią wejść do cyfrowego świata z obawy i strachu przed czymś nowym lub zwyczajnie nie posiadają możliwości technicznych. Zjawisko wykluczenia cyfrowego, pomimo szybkiego rozwoju technologii informatycznych, to nadal duży problem, który dotyczy wielu osób, w szczególności starszych.

Słownik

zdolność do czynności prawnych

zdolność do samodzielnego kształtowania swojej sytuacji prawnej (składania oświadczeń, zaciągania zobowiązań, np. w banku)

e-administracja

możliwość załatwiania urzędowych spraw on-line

e-commerce

handel dobrami (materialnymi i niematerialnymi) realizowany za pośrednictwem sieci Internet

Mapa myśli

Polecenie 1

Zapoznaj się z mapą myśli. Zastanów się nad zaletami i wadami każdej z e-usług.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Ćwiczenie 2

Ćwiczenie 3

Ćwiczenie 4

Ćwiczenie 5

Ćwiczenie 6

Ćwiczenie 7

Ćwiczenie 8

Jeśli to możliwe (jeśli posiadasz komputer z dostępem do internetu oraz spełniasz wymagane warunki), załóż profil zaufany poprzez bankowość elektroniczną lub stronę rządową.

Dla nauczyciela

Autor: Damian Stelmach

Przedmiot: Informatyka

Temat: Świat e-usług

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Cele kształcenia – wymagania ogólne

V. Przestrzeganie prawa i zasad bezpieczeństwa. Respektowanie prywatności informacji i ochrony danych, praw własności intelektualnej, etykiety w komunikacji i norm współżycia społecznego, ocena zagrożeń związanych z technologią i ich uwzględnienie dla bezpieczeństwa swojego i innych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

V. Przestrzeganie prawa i zasad bezpieczeństwa.

Zakres podstawowy. Uczeń:

3) stosuje dobre praktyki w zakresie ochrony informacji wrażliwych (np. hasła, pin), danych i bezpieczeństwa systemu operacyjnego, objaśnia rolę szyfrowania informacji;

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje cyfrowe;

- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii.

Cele operacyjne (językiem ucznia):

- Dowiesz się, czym jest świat e-usług.
- Poznasz zróżnicowane możliwości wykorzystania globalnej sieci Internet.
- Zrozumiesz, czym jest wykluczenie cyfrowe.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- dyskusja;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem multimediu i ćwiczeń interaktywnych;
- metody aktywizujące.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;

- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. **Przygotowanie do zajęć.** Nauczyciel loguje się na platformie i udostępnia e-materiał: „Świat e-usług”. Uczniowie zapoznają się z multimedium w sekcji „Mapa myśli”.

Faza wstępna:

1. Nauczyciel prosi wybraną osobę o odczytanie tematu lekcji, a następnie określa cele i kryteria sukcesu.
2. **Rozpoznanie wiedzy uczniów.** Nauczyciel prosi wybranego ucznia lub uczniów o przedstawienie sytuacji problemowej związanej z tematem lekcji.

Faza realizacyjna:

1. **Praca z tekstem.** Jeżeli przygotowanie uczniów do lekcji jest niewystarczające, nauczyciel prosi o indywidualne zapoznanie się z treścią zawartą w sekcji „Przeczytaj”. Każdy uczestnik zajęć podczas cichego czytania wynotowuje najważniejsze kwestie poruszane w tekście.
2. **Praca z multimedium.** Nauczyciel wyświetla zawartość sekcji „Mapa myśli”. Uczniowie wspólnie zapoznają się z treścią zawartego w niej multimedium.
3. **Ćwiczenie umiejętności.** Liga zadaniowa - uczniowie wykonują indywidualnie na czas ćwiczenia nr 1-7 z sekcji „Sprawdź się”, a następnie omawiają zadania na forum.

Faza podsumowująca:

1. Nauczyciel ponownie wyświetla na tablicy temat i cele lekcji zawarte w sekcji „Wprowadzenie”. W kontekście ich realizacji następuje omówienie ewentualnych problemów z rozwiązaniem ćwiczeń z sekcji „Sprawdź się”.
2. Wybrany uczeń podsumowuje zajęcia, zwracając uwagę na nabyte umiejętności.

Praca domowa:

1. Uczniowie wykonują ćwiczenie nr 8 z sekcji „Sprawdź się”.

Wskazówki metodyczne:

- Treści w sekcji „Przeczytaj” można wykorzystać jako podsumowanie i utrwalenie wiedzy uczniów.